

Collectieplan

Stadhuismuseum Zierikzee

2017-2019



augustus 2017

Foto cover:
inwendig onderzoek van de loop van het kanon uit 1552 door metaalrestaurator Michiel Langeveld Amsterdam en Riolotechniek Boers Oud-Vossemeer op 8 juni 2017.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
2 Korte terugblik periode 2004-2015	4
2.1 <i>Collectieplan Gemeentelijke Musea Zierikzee 2004-2008</i>	4
2.2 <i>Plan van Aanpak Kansrijk Verleden 2005-2009</i>	4
2.3 <i>Stand van zaken in 2012-2014</i>	4
2.4 <i>De situatie in 2015</i>	6
2.5 <i>Stichting Stadhuismuseum Zierikzee</i>	6
3 Collectie en verhalen	7
3.1 <i>Herkomst en samenstelling van de collectie</i>	7
3.2 <i>De verhalen in het museum</i>	7
4 Verzamelbeleid	8
4.1 <i>Een collectie in beweging</i>	8
4.2 <i>Verzamelbeleid 2004-2017</i>	9
4.3 <i>Verzamelbeleid 2017-2019</i>	10
4.4 <i>Verzamelcriteria</i>	10
4.5 <i>Uitwerking van de criteria</i>	13
4.6 <i>Procedures bij verwerving</i>	15
4.7 <i>Afstoten van collectieonderdelen</i>	15
4.8 <i>Collectiemobiliteit</i>	15
5 Registratie en documentatie	16
5.1 <i>Registratie</i>	16
5.2 <i>Aanwinstenregister en plaatsbestand</i>	18
5.3 <i>Onderzoek</i>	19
5.4 <i>Bibliotheek</i>	20
5.5 <i>Documentatie</i>	21
6 Conservering, restauratie en depots	21
6.1 <i>Conservering</i>	21
6.2 <i>Restauratie</i>	23
6.3 <i>Veiligheid</i>	24
6.4 <i>Depots</i>	25
8 Samenvatting	26
Bibliografie	27
Bijlage 1 Stadhuismuseum, in Inventarisatie collecties acht musea Schouwen-Duiveland 2016	28
Bijlage 2 Functiebeschrijvingen	42
<i>Conservator</i>	42
<i>Collectiebeheerder</i>	43
<i>Medewerker beveiliging en techniek</i>	45

1 Inleiding

De stad Zierikzee ligt centraal op het voormalige eiland Schouwen-Duiveland en heeft via de Oosterschelde toegang tot de Noordzee. In 1997 is de gemeente Zierikzee als gevolg van een gemeentelijke herindeling opgegaan in de gemeente Schouwen-Duiveland. Het monumentale stadhuis verloor zijn functie als gemeentehuis en kreeg uiteindelijk een uitsluitend museale bestemming. In het Stadhuismuseum wordt nu de geschiedenis van de stad, het eiland en de zee verteld.

Tussen 2009 en 2012 is het stadhuis gerestaureerd, verbouwd en heringericht. Twee Zierikzeese museumcollecties, die van het oude Stadhuismuseum (gevestigd op de 2^e etage van het gemeentehuis) en die van het Maritiem Museum Zierikzee (in het nabij gelegen Gravensteen), zijn bij elkaar gevoegd. In april 2012 is het vernieuwde Stadhuismuseum geopend.

De nieuwe gemeente Schouwen-Duiveland heeft besloten het gemeentelijk museum (voorheen de Gemeentelijke Musea Zierikzee) te verzelfstandigen. Sinds 1 januari 2016 staat het museum op eigen benen als Stichting Stadhuismuseum Zierikzee.

Dit collectieplan had eigenlijk de periode 2016–2019 moeten beslaan. Door de vele zaken die na de verzelfstandiging nog moesten worden geregeld én door diverse personeelsswisselingen kon dit plan niet eerder worden gerealiseerd. In de tussentijd zijn de reeds bestaande plannen en het richting gevende *Bedrijfsplan 2016-2019* als leidraad voor het beheer van de collectie gebruikt.

2 Korte terugblik periode 2004-2015

2.1 Collectieplan Gemeentelijke Musea Zierikzee 2004-2008

Dit collectieplan kan nog steeds worden gebruikt als een beknopt handboek over de geschiedenis van de gemeentelijke collectie, de samenstelling, de registratie en de documentatie. Het plan geeft inzicht in de toenmalige stand van zaken en de noodzaak om te komen tot het Plan van Aanpak *Kansrijk Verleden*, dat uiteindelijk heeft geleid tot de samenvoeging van de collecties en herinrichting tot het nieuwe Stadhuismuseum. Het is de inhoudelijke aanvulling op het Plan van Aanpak *Kansrijk verleden*.

2.2 Plan van Aanpak *Kansrijk Verleden* 2005-2009

Dit plan schetst de ontwikkeling naar een vernieuwd en versterkt gemeentemuseum. In het Plan van Aanpak wordt de realisatie van nieuwe depots en tentoonstellingsruimten beschreven, alsmede de werkzaamheden ten behoeve van conservering en restauratie van de collectie. In april 2012 is het vernieuwde Stadhuismuseum geopend.

2.3 Stand van zaken in 2012-2014

In de periode 2005-2010 is het grootste deel van de collectie door specialisten beoordeeld op conditie en zijn hiervan rapporten opgesteld. Er is een indeling gemaakt in goed/matig/slecht (urgentie bepaald door instabiliteit en presenteerbaarheid) en de meeste

objecten zijn voorzien van een A,B,C of D-waardering (volgens de categorieën van het Deltaplan voor Cultuurbehoud).

Van 2006-2012 is de hele collectie door een 'schoonmaakstraat' gegaan: alle objecten zijn gecontroleerd, voorzien van een nummer, opgemeten en gefotografeerd. Ook zijn ze gereinigd en waar nodig behandeld tegen houtworm, schimmel of oxidatie (roest, kopergroen, zilveraanslag).

In deze periode is er bovendien voor € 235.000 aan objecten gerestaureerd. Voorrang is gegeven aan alle A- en B-stukken en aan de C-stukken die urgent waren.

De gehele collectie van ca. 8.000 voorwerpen is met een basisregistratie en foto in het collectieregistratiesysteem AdlibMuseum Standaard v 2.01 opgenomen.

Tijdens dit traject is een eerste groep af te stoten objecten geselecteerd. In het kader van de collectiemobiliteit is waar mogelijk getracht deze in langdurig bruikleen af te staan aan naburige musea. De Deltaplan categorie D-stukken zijn verzameld en apart gezet in afwachting van een volgende – tijd- en geldroevende – afstotingsprocedure.

Ter versterking van de nieuwe inrichting is de collectie uitgebreid met een aantal waardevolle bruiklenen. Andere bruikleenovereenkomsten zijn daarentegen juist beëindigd.

In 2011 is nog deelgenomen aan het door de Museumvereniging geïnitieerde landelijke Onderzoek Museale Verwervingen vanaf 1933. Er zijn geen verdachte voorwerpen in de gemeentelijke collectie aangetroffen.

Na de herinrichting en heropening was een volledige controle van de standplaatsen-lijsten noodzakelijk. Deze is grotendeels uitgevoerd en het plaatsbestand wordt actueel gehouden.

Vanaf 2008 is een vrijwilliger bezig geweest met het ordenen van de bibliotheek en de documentatie. Er is een bibliotheeklijst en documentatielijst gemaakt. Dossiers met documenten betreffende een object zijn numeriek geordend. Ook is begonnen de dossiers op diverse onderwerpen (personen, cultuurhistorische onderwerpen) te ordenen. Tot een afronding is het in deze periode niet gekomen.

Tot slot kan gesteld worden dat de collectie veilig staat, zowel in de depots als in de expositie. Er zijn klimaatinstallaties aanwezig, waarvan het functioneren is gewaarborgd doordat het onderhoud bij de gemeente ligt. Vanwege het oude pand is gekozen voor hantering van een zonering. In zone 1 [tentoonstellingszaal met aangrenzende kabinetten en halletjes, thesuariskamer, kaartenkamer, meekrapkamer en depots] wordt de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid (rv) beheerst, zijn alle ramen voorzien van UV- en warmtewerende folie van de hoogste kwaliteit, is daar waar nodig een voorzetwand aangebracht en is gebruik gemaakt van voorzetramen. Deze ruimten worden gebruikt voor het presenteren van de kerncollectie en de externe bruiklenen. Gehanteerd worden de standaardwaarden 18 graden Celsius (+/- 2; depots), 20 graden Celsius (+/- 2; tentoonstellingsruimtes) en een rv van 52% (+/- 2). Bij overschrijding van deze waarden krijgt de medewerker beveiliging en techniek en het bedrijf dat het onderhoud van de installaties heeft automatisch een signalering toegezonden, zodat ingegrepen kan worden. De intensiteit van het kunstlicht in deze ruimtes wordt bepaald door het aanwezige natuurlijke licht en de lichtgevoeligheid van de gepresenteerde objecten.

In zone 2 [torenkamer, schepen- of trouwzaal, raadzaal, liftschacht, entreehal, wisselexpositieruimte, modellenkamer, museumcafe, auditorium en atelier/quarantaineruimte] wordt de ruimte alleen verwarmd (dag- en nacht op dezelfde

temperatuur; 20 graden Celsius +/- 2; rv 52% +/- 2) en zijn alle ramen voorzien van UV- en warmtewerende folie van de hoogste kwaliteit. Bij overschrijding van deze waarden krijgt de medewerker beveiliging en techniek en het bedrijf dat het onderhoud van de installaties heeft automatisch een signalering toegezonden, zodat ingegrepen kan worden. De intensiteit van het kunstlicht in deze ruimtes wordt bepaald door het aanwezige natuurlijke licht en de lichtgevoeligheid van de gepresenteerde objecten.

In zone 3 [grote zolder met los op de muren staande houten kap met pannen dak en dus onmogelijk te beheersen] wordt de temperatuur en de rv niet beheerst. In deze ruimte worden slechts objecten getoond die tegen de schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid kunnen. Indien nodig wordt hier gebruik gemaakt van vitrines met containers gevuld met silicagel.

De ramen van het hele pand zijn voorzien van folie, UV en warmtewerend. De verlichting in de expositieruimten en de depots is voorzien van LED-lampen, die van nature UV- en Infrarood arm zijn. Alle elektrische, brand- en inbraakinstallaties zijn vervangen. Tevens zijn alle expositieruimten voorzien van nieuwe camerabewaking met beeldschermen achter de balie.

2.4 De situatie in 2015

Het collectiebeheer is behoorlijk op orde, andere – meer bedrijfsmatige – zaken treden sinds de heropening op de voorgrond. Het nieuwe museum is gaan werken met een groot bestand aan vrijwilligers. In de korte periode na de opening in 2012 is er een vaak wisselende directie geweest. Er wordt meer naar buiten getreden en er worden meer activiteiten in huis gehaald. Dit alles terwijl er nog steeds inrichtingszaken moeten worden afgerond.

De gemeente wil het museum op eigen benen zetten. Het *Richtingsdocument samenwerking* en het *Bedrijfsplan Stadhuismuseum Zierikzee 2016-2019* van Twijnstra Gudde Interim Management leggen hiervoor in 2015 de basis.

Ter voorbereiding op de verzelfstandiging is in 2015 nog een Huis op Orde fase ingezet. Diverse verbeteringen en aanpassingen aan het gebouw, de klimaatbeheersingsinstallatie, de bewakingsinstallatie en het computernetwerk zijn uitgevoerd. Alle 721 ramen op de grote zolder [zone 3] zijn in 2015 voorzien van UV- en warmtewerende folie van de hoogste kwaliteit.

Op het terrein van collectiemanagement zijn alle contracten van inkomende bruiklenen heroverwogen. De bruikleennemers zijn geïnformeerd dat de Stichting Stadhuismuseum Zierikzee de bruikleencontracten onder dezelfde voorwaarden van de gemeente heeft overgenomen.

Er is bovendien een onafhankelijke eigen website opgebouwd, waarop ook ruimte is voor digitale collectieontsluiting.

In de periode van reorganisatie is het verzamelbeleid zoals opgenomen in het Collectieplan 2004-2008, in de praktijk ongewijzigd voortgezet.

2.5 Stichting Stadhuismuseum Zierikzee

Per 1 januari 2016 is de verzelfstandiging van het gemeentelijke Stadhuismuseum tot Stichting Stadhuismuseum Zierikzee een feit. De verzelfstandiging van het Stadhuismuseum betreft de exploitatie. De collectie is niet verzelfstandigd, maar eigendom gebleven van de gemeente Schouwen-Duiveland.

De gemeente heeft de gemeentelijke collectie in beheer aan de stichting gegeven. Tussen gemeente en stichting is voor het beheer van de collectie een collectiebeheersovereenkomst afgesloten. De gemeente heeft lopende bruikleenovereenkomst(en) overgedragen aan de stichting. De eigenaren van de betrokken objecten dan wel collecties zijn hierover tijdig geïnformeerd.

Wat betreft het eigendom van objecten die door de stichting ná de verzelfstandiging worden aangekocht is vastgelegd dat aankopen die geheel of gedeeltelijk met fondsen van de gemeente worden gedaan, volledig onderdeel gaan uitmaken van de gemeentelijke collectie.

3 Collectie en verhalen

3.1 Herkomst en samenstelling van de collectie

Voor inzicht in de herkomst en samenstelling van de collectie wordt kortweg verwezen naar het *Collectieplan 2004-2008* en de *Inventarisatie Collecties acht musea Schouwen-Duiveland, Rapportage en aanbevelingen* (in 2016 in opdracht van VMSD uitgevoerd door SCEZ). Dit laatste rapport betreft een update van het in 2004-2005 landelijk uitgevoerde Museum Inventarisatieplan (MusIP). In Bijlage 1 van dit collectieplan is het deel met de collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland opgenomen.

3.2 De verhalen in het museum

Het Stadhuismuseum vertelt de verhalen van de monumentenstad Zierikzee, het eiland Schouwen-Duiveland en het omringende water. Zierikzee staat bekend om zijn monumenten. De stad staat boordevol overblijfselen uit een rijk verleden. Toeristen brengen er graag een dag(deel) door. Ze komen af op de historische uitstraling van de haven, de toren, de poorten, het Gravensteen, het stadhuis en honderden andere monumenten.

In zekere zin is Zierikzee typisch 'Hollands'. Zeeland, Holland en Vlaanderen waren in vroeger eeuwen de meest verstedelijkte gebieden van Europa. De 'gouden eeuw' was gestoeld op het succes van steden die, dankzij een gunstige ligging aan water en goede verbindingen met het omringende achterland, tot bloei kwamen. De monumenten van Zierikzee weerspiegelen dit verleden.

Toch is Zierikzee anders dan andere monumentensteden. De bloeiperiode voltrok zich hier eerder dan elders. In de Middeleeuwen was Zierikzee een van de voornaamste steden van Zuid-West Nederland. Handel, koopvaardij en visserij bloeiden. Even opmerkelijk is dat de veelbelovende toekomst die de stad toen had, door een samenloop van omstandigheden abrupt werd afgesneden.

De St. Lievensmonstertoren, die de hoogste toren van de Nederlanden had moeten worden, bleef onvoltooid. Het monument getuigt nog steeds van nimmer vervulde ambities. Dat tot op de dag van vandaag Zierikzee zoveel monumenten telt, heeft ironisch genoeg te maken met armoede in de negentiende eeuw. Er ging weinig verloren door afbraak, voor nieuwbouw was nauwelijks geld.

Het Stadhuismuseum wil bezoekers informeren over, maar vooral ook verrassen met, het 'raadsel van Zierikzee'. Welk verleden schuilt achter al die monumenten? Hoe is het mogelijk dat zo'n klein stadje vijf-, zeshonderd jaar geleden een van de belangrijkste havensteden in de Lage Landen was? Wat heeft zich in de stad en het omringende platteland afgespeeld?

Hoe woonden en werkten de inwoners? Waarom werd de toren niet afgebouwd? De monumenten van Zierikzee vormen als het ware het buitenmuseum van de stad. In het binnenmuseum ontdekken bezoekers het verhaal achter de gevels.

Dit verhaal kent drie thema's: de Stad, het Land en het Water. De stad vormde voor het eiland de poort naar de wereldzeeën. Zierikzee was het handels- en bestuurscentrum van het eiland. Via de zee waren er contacten met heel Europa. Er werd veel handel gedreven in twee typisch Schouwen-Duivelandse producten: zout en meekrap. Beide waren internationaal zeer gezocht.

Voor de geschiedenis van meekrap is bijzonder. Elders in Europa zijn destijds pogingen ondernomen de meekrapteelt te kopiëren, maar aanvankelijk slaagde men daar niet in. Alleen op Schouwen-Duiveland had men succes, dankzij de bijzondere formule van investerende patriciërs (stad), kundige boeren (land) en het handelsnetwerk van reders (water).

Het oude stadhuis symboliseert fraai de nauwe relaties tussen de stad, het platteland en de zee. Neptunus staat niet voor niets op de top van de stadhuistoren. In het gebouw was niet alleen het stadsbestuur gevestigd, maar ook de rechtbank en het waterschap Schouwen. Vooral het waterschap had veel macht op het omringende platteland. De patriciërs die de ambten in het stadhuis bekleedden, bezaten veel landbouwgronden en namen deel in meestoven en rederijen. In en naast het stadhuis waren tal van instellingen gevestigd: de vleeshal, de waag, de keurmeesters van de meekrap, het zoutziedersgilde, de weeskamer.

Voor de bezoekers maakt het gebouw zelf deel uit van de 'museumervaring'. Het stadhuis en de diverse interieuronderdelen verwijzen immers zelf naar de geschiedenis van Stad, Land en Water. Die historische beleving wordt versterkt door de 'sceneries' die in het gebouw zijn ingericht. Door middel van authentieke objecten en ensceneringen zijn de waag en de vleeshal weer zichtbaar gemaakt voor het publiek.

Aandachtspunt:

De collectie van het Stadhuismuseum komt voornamelijk voort uit de twee gemeentelijke musea van Zierikzee. Zij is in 1996 aangevuld met een grote verzameling van het Waterschap Schouwen-Duiveland en in 1997 als gevolg van de gemeentelijke herindeling met objecten uit de diverse andere gemeentehuizen op het eiland Schouwen-Duiveland. Deze laatste toevoeging betreft grotendeels meubilair en gemeentelijke attributen, in mindere mate historische objecten. Een aantal van de voormalige gemeenten ondersteunden ook eigen musea, zoals Bruinisse, Dreischor en Burgh.

4 Verzamelbeleid

4.1 Een collectie in beweging

Collectiemanagement draait naast beheer en behoud ook om gebruik en ontwikkeling. De museale collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland heeft zich door de jaren heen gevormd. De collectie is constant in beweging. Er komen objecten bij en er gaan soms objecten weg. Collectievorming wordt beïnvloed door de museale missie, de maatschappij, de waarde en de fysieke staat van objecten. Daarnaast zijn ook de beschikbare depotruimte en het bestaan van vergelijkbare objecten bij het Stadhuismuseum zelf of bij andere musea van belang. Het Stadhuismuseum moet rekening houden met de beschikbare ruimte en middelen.

Objecten worden via verschillende manieren in het Stadhuismuseum verzameld: als legaten, schenkingen, bruiklenen of aankopen. Hierbij is het verschil tussen actief en passief verzamelen fundamenteel. Bij actief verzamelen zoekt het museum zelf naar objecten die binnen het verzamelbeleid passen en probeert die te verwerven. Bij passief verzamelen doet het museum geen extra moeite om een object te verwerven, maar ontvangt het bijvoorbeeld schenkingen of legaten. Belangrijk is dat objecten passen binnen het collectieprofiel en daar is dit verzamelbeleid dan ook op afgestemd.

Door loskoppeling van de gemeentelijke organisatie is het nu mogelijk om een beroep te doen op externe fondsen. Voorwaarde om aanspraak te kunnen maken op externe fondsen is wel dat er een van te voren vastgesteld en geoormerkt jaarlijks bedrag voor uitbreiding van de collectie beschikbaar is, hiertoe heeft het Stadhuismuseum in de jaarlijkse begroting € 5.797 plus een niet nader gedefinieerd bedrag uit het surplus van de jaarlijkse exploitatie opgenomen.

Sinds 2013 bestaat er naast het museum bovendien een Stichting Vrienden van het Stadhuismuseum met een ANBI-status. De vriendenstichting steunt regelmatig een aankoop van het museum. De verzelfstandiging heeft op dit gebied meer mogelijk gemaakt.



Modelbouwer Cor Hardonk met de nieuwe Roompot, juni 2017

4.2 Verzamelbeleid 2004-2017

Het laatste collectieplan van het Stadhuismuseum Zierikzee dateert uit 2004 en beslaat de periode tot en met 2008. Een vervolg op dit door de gemeenteraad goedgekeurde plan is

nooit geschreven. De beleidslijnen van dit collectieplan zijn grotendeels gehandhaafd. Ten aanzien van de collectievorming onderscheidt dit plan twee aandachtsgebieden binnen het verzamelbeleid, omschreven als twee concentrische ringen.

De binnenring verbeeldt de toenmalige missie van het museum en bestaat uit:

‘voorwerpen die betrekking hebben op de geschiedenis van Zierikzee, alsmede op de historische relatie van deze stad met het omringende platteland en de zee.’

De buitenring is bedoeld als vangnet, en de rol van het Stadhuis museum is daar eerder passief dan actief:

‘het museum verzamelt voorwerpen die gerelateerd zijn aan de geschiedenis van geheel Schouwen-Duiveland, voor zover deze niet door andere musea of erfgoedinstellingen binnen de gemeente worden verworven.’

In voorkomende gevallen verzamelt het Stadhuis museum, als beheerder van de collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland, dus waardevolle voorwerpen die een relatie hebben met andere delen van het voormalig eiland dan alleen met Zierikzee.

4.3 Verzamelbeleid 2017-2019

De inhoudelijke samenhang van de collectie moet de missie en visie van het museum ondersteunen, en andersom zullen de missie en visie het verzamelbeleid ondersteunen door het brengen van focus.

De missie van het Stadhuis museum Zierikzee zoals deze in 2007 voor het laatst is vast gesteld door de gemeenteraad en is overgenomen in het *Bedrijfsplan 2016-2019*, luidt:

Het gemeentemuseum Zierikzee wil zich bij zijn werkzaamheden en activiteiten laten inspireren door de historische band tussen de stad, het eiland en de zee. Daartoe verwerft, onderzoekt, behoudt en presenteert het museum historische objecten die betrekking hebben op Zierikzee, alsmede op de relatie van deze stad met het omringende platteland en de zee. Het museum wil de collectie maximaal inzetten om zoveel mogelijk mensen de geschiedenis van Zierikzee en omgeving te laten ontdekken en ervaren.

De twee aandachtsgebieden binnen het verzamelbeleid, omschreven als twee concentrische ringen, worden dus voor de periode van dit collectieplan gehandhaafd.

Valt een te verwerven object binnen de als ‘buitenring’ beschreven categorie, dan zal het Stadhuis museum zich er eerst van verzekeren of het niet beter past bij een van de andere musea op Schouwen-Duiveland en of dit museum het object zelf kan/wil verwerven.

4.5 Verzamelcriteria

‘Waarde bestaat onder andere uit historische, artistieke, economische, wetenschappelijke of maatschappelijke waarden die aan een object of (deel)collectie kunnen worden toegekend. Elke ‘waarde’ wordt bepaald door de mate waarin het object of de (deel)collectie aan bepaalde ‘criteria’ voldoet. [...] De combinatie van alle waarden – van historische tot maatschappelijke – is de ‘betekenis’ van een object of deelcollectie.’ (Op de museale weegschaal, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2013, p. 5).

Bij mogelijke verwerving wordt gekeken naar zowel de huidige als de mogelijke toekomstige waarde. Omdat het referentiekader van de collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland

vooral regionaal (Schouwen-Duiveland) en lokaal (Zierikzee) is, zullen de waardes ook vooral binnen dat kader toegekend worden. Het uitdragen van waarde is een goede manier om maatschappelijk draagvlak te creëren voor het behoud van een collectie (*Op de museale weegschaal*, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2013, p. 6). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed benoemt verschillende criteria die kunnen worden gebruikt om een waarde te geven aan mogelijke aanwinsten. Deze zijn samengevat in onderstaande tabel:

	Criteria	Hulpvragen
Kenmerken	Toestand (staat, conditie, intactheid, materiële authenticiteit, materiële integriteit)	Verkeert object/collectie in goede toestand, is het compleet, is het de originele toestand, is het geschikt voor gebruik?
	Ensemble (compleetheid, eenheid, samenhang, conceptuele integriteit, conceptuele authenticiteit, contextuele authenticiteit)	Bestaat object/collectie uit onderdelen die samen een geheel vormen? Hoe? Is dat geheel compleet?
	Herkomst (documentatie, levensverhaal, biografie, bron, provenance, pedigree)	Is de herkomst van object/collectie bekend, gedocumenteerd, betrouwbaar?
	Zeldzaamheid en representatie (uniciteit, voorbeeldwaarde, prototype, type-exemplaar)	Is object/collectie uniek, in de wereld, in het land, binnen de collectie? Is het in hoge mate representatief voor een bepaalde periode, plaats, stijl, stroming, gebruik, thema, gemeenschap?
Cultuurhistorisch	Historisch (biografisch, sociaal-historisch, natuurhistorisch, techniekhistorisch, wetenschapshistorisch)	Is er een associatie met een bepaalde persoon, groep, gebeurtenis, plaats, activiteit in het verleden? Is er een associatie met een bepaalde periode, proces, thema, ontwikkeling, tijdsbeeld of levensstijl?
	Artistiek (kunsthistorisch, architectuurhistorisch, ontwerp, vakmanschap, makelij, decoratie)	Is object/collectie bijzonder om zijn ontwerp, concept, uitvoering, vormgeving, techniek, creativiteit? Is het een representant van een bepaalde stijl, stroming, kunstenaar?
	Informatief (studie, onderzoek, wetenschap, documentatie, referentie, getuigenis, archief)	Wordt object/collectie bewaard vanwege de informatie die het bevat en kan die worden bestudeerd?
Sociaal-maatschappelijk	Maatschappelijk (sociaal, spiritueel, religieus, politiek, symbool, gemeenschap, identiteit)	Vervult object/collectie een functie voor een bepaalde groep of gemeenschap in het hier en nu? Zijn er groepen die nu een bijzondere band met het object hebben? Heeft het een actuele, sociale, religieuze, politieke, maatschappelijke betekenis? Is het object bepalend voor de identiteit van een groep op dit moment?
	Beleving (emotie, zintuiglijk, esthetisch, associatief)	Wekt object/collectie een bepaalde collectieve beleving op? Ademt het een bepaalde sfeer uit, roept het emoties op? Speelt het op een bepaalde manier in op de zintuigen?
Gebruik	Museaal (presentatie, educatie, onderzoek)	Wordt object/collectie op dit moment gebruikt voor presentatie, educatie, onderzoek? Speelt het een bijzondere rol in de tentoonstelling? Wordt erover gepubliceerd?
	Economisch (bedrijfskapitaal, financieel, pr, spin-off, toeristisch, reputatie)	Genereert object/collectie inkomsten voor de organisatie? Trekt het bezoekers? Is het bepalend voor de bekendheid en reputatie van de organisatie?

Bij verwervingen kijkt het museum standaard naar de criteria onder 'Kenmerken': in welke toestand is het object, hoort het bij een groep andere objecten, komt het object van het voormalig eiland Schouwen-Duiveland of uit de stad Zierikzee (of vertelt het hier een verhaal over) en hoe zeldzaam is het? Scoort het object op alle punten laag, dan wordt het niet opgenomen in de collectie.

Daarnaast wordt bepaald wat de cultuurhistorische waarde, sociaal-maatschappelijke waarde en gebruikswaarde is. In het collectieplan uit 2004 wordt al vermeld dat een object documentaire waarde moet dragen, kortom: een verhaal moet kunnen vertellen. Om in de collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland te komen, zal een object minstens over een van de drie mogelijke cultuurhistorische waarden moeten beschikken. Het moet van historisch, artistiek of informatief belang zijn. Is dit niet het geval, dan wordt het niet opgenomen in de collectie.

Belangrijk is bij de waardering niet het ontwikkelpotentieel te vergeten. Kan er waardevermeerdering plaatsvinden, bijvoorbeeld door onderzoek, restauratie of contextuele (her)plaatsing? Zo ja, dan is het wellicht toch de moeite waard.

Onderzoek naar de collectie is belangrijk voor het toevoegen van waarde aan objecten, maar kan ook leiden tot waardevermindering. In beide gevallen leidt onderzoek in elk geval tot een meer gefocuste collectie. Wordt er waarde toegevoegd, dan wordt de collectie kwalitatief beter. Verliest een object aan waarde door onderzoek, dan kan er indien nodig besloten worden tot afstoting. Dit leidt ook tot kwalitatieve collectieontwikkeling.

Door middel van bovenstaande selectiecriteria kan een weloverwogen beslissing worden genomen over verwervingen, waarbij het ondersteunen van de museale missie en visie de focus blijft. De kwaliteit, waarde en inhoudelijke samenhang van de gemeentelijke collectie wordt aldus gegarandeerd.

4.6 Uitwerking van de criteria

Voor het Stadhuis museum zijn in het verleden al verwervingscriteria vastgesteld, zie het Collectieplan 2004–2008, pag. 22-23. Deze blijven grotendeels behouden, op een aantal kleine aanpassingen na:

- **Verwerving van objecten (door aankoop, schenking of legaat) dient in overeenstemming te zijn met wettelijke voorschriften.** Dergelijke voorschriften zijn onder andere van kracht voor bodenvondsten.
- **Bruiklenen worden alleen aangegaan wanneer deze de presentatie aantoonbaar ondersteunen.** Kortlopende bruiklenen worden uitsluitend afgesloten voor de wisseltentoonstellingen of voor studiedoeleinden. Langlopende bruiklenen worden alleen aangegaan om de semipermanente presentaties te versterken.
- **Het Stadhuis museum verzamelt geen documenten of tweedimensionale (kunst)voorwerpen vervaardigd van papier of perkament.** Deze objecten vallen onder het verzamelbeleid van het Gemeentearchief Schouwen-Duiveland. Aanwinsten van papier en perkament worden door het museum doorgegeven aan het Gemeentearchief. Dergelijke verwijzingen vinden ook omgekeerd plaats. Het archief en het museum proberen hun verzamelbeleid op elkaar af te stemmen.
- **Het museum verworft uitsluitend objecten die beheerd kunnen worden in het eigen gebouw of eigen depots.** Onroerende goederen zoals muurschilderingen, glas-in-lood ramen of permanent vastgezette kunstwerken worden niet verworven,

zolang fysieke overbrenging onmogelijk is.

- **Het museum verzamelt primair vanwege historische en documentaire waarden.** De keuze van voorwerpen wordt bepaald door hun functie van informatiedrager. Daarbij staat de relatie tot Zierikzee en/of Schouwen-Duiveland centraal. De objecten vertellen verhalen over de stad, het voormalige eiland of het water.
- **Het museum verwerft hedendaagse kunst- en gebruiksvoorwerpen indien deze 1) een regionale (gemeentelijke) betekenis hebben 2) niet door andere collectievormers binnen de gemeente of binnen Zeeland worden verzameld, en 3) een bijzondere documentaire waarde hebben.** Als er twijfel bestaat over de authenticiteit of het belang van het object voor het verhaal van Schouwen-Duiveland wordt het niet opgenomen in de collectie.
 - Het Stadhuismuseum zal van hedendaagse kunstenaars die aantoonbaar verbonden zijn met Schouwen-Duiveland een representatief werk verwerven.
- **Het museum verwerft meekrapattributen.** De meekrapnijverheid was een van de belangrijkste pijlers van de regionale economie in 1500-1900. Schouwen-Duiveland en vooral Zierikzee speelden hierin een sleutelrol. Andere landsbouwwerktuigen worden niet verworven.
- **Het museum verwerft geen natuurhistorische objecten, behalve schenkingen van het Gezelschap Kor en Bot.** 'Kor en Bot' vist een keer per jaar op de Oosterschelde naar fossielen; het museum ontvangt elk jaar één object. Natuurhistorische objecten die onmisbaar zijn voor de presentatie, zoals gedroogde meekrapwortelen of een opgezette kreeft, maken geen deel uit van de gemeentelijke kerncollectie maar van de steun- of gebruikscollectie.
- **Het museum verzamelt in principe geen duplicaten, mits dit vanwege overwegingen vanuit beheer en behoud noodzakelijk, of voor doeleinden van educatie wenselijk is.** Doublures van exact dezelfde exemplaren worden vermeden. Uitzonderingen zijn mogelijk bij voorwerpen die juist in groten getale betekenis hadden omdat ze in groten getale werden gebruikt. Een voorbeeld is bestek: een enkele vork van een van de Zierikzeese zilversmeden is te mager, driehonderd vorken zijn teveel van het goede. Uitzondering wordt ook gemaakt voor objecten die ingezet kunnen worden voor museumeducatie. Dit zijn voorwerpen die niet worden opgenomen in de gemeentelijke collectie, maar wel van dusdanige aard en betekenis zijn dat zij het verhaal van het educatieve programma versterken (steun- of gebruikscollectie).
- **Het museum verzamelt alleen voorwerpen waarvoor het kan garanderen dat er goed voor wordt gezorgd.** Overwegingen van praktische aard, zoals de conditie en de omvang van het object, de beschikbare depotruimte, menskracht en financiën worden bij de collectievorming betrokken.
- **Het museum verzamelt niet om de collectie te completeren, maar om hiaten in verhalen over de stad, het voormalig eiland en het water te dichten.**

Actiepunt:

- onderzoeken en in kaart brengen wat nu precies die hiaten zijn zodat er actief gezocht kan worden. Als voorbeeld kan hier dienen de Zierikzeese arts en natuurwetenschapper Job Baster (1711-1775).

4.7 Procedures bij verwerving

Indien een voorwerp wordt aangeboden zijn het tegenwoordig de directeur, de conservator en de collectiebeheerder die gezamenlijk de afwegingen maken die tot verwerving, dan wel weigering, leiden. Er wordt hier veel openheid in betracht, onder andere door het jaarlijks houden van een tentoonstelling 'Aanwinsten' en het uitgeven van een brochure met het aanwinstenoverzicht en een aantal verdiepingsverhalen. Ook op de eigen website van het museum wordt het waarom van een verwerving regelmatig toegelicht.

Bij verwerving worden de procedures zoals opgenomen in Spectrum NL 1.0 gevolgd.

Actiepunt:

- Voortaan ook de afweging tot opname in de collectie registreren.

4.8 Afstoten van collectieonderdelen

De kwaliteit van de collectie kan worden verbeterd door deze 'op te schonen'. De huidige brede collectie zal daardoor een duidelijker profiel krijgen en beter beheersbaar worden.

In de afgelopen jaren zijn er reeds zo'n 450 objecten met een Deltaplan D-classificering apart gehouden. Dit betreft een voorlopige selectie. Het zijn vooral objecten die nu buiten het verzamelgebied vallen of in een zeer slechte staat verkeren.

Er zijn zeker meer objecten die in aanmerking komen voor een D-status. Te denken valt aan de meubelen of bouwfragmenten uit de voormalige gemeentehuizen die tijdens de gemeentelijke herindeling onder het toezicht van het museum zijn komen te vallen.

Alvorens de collectie daadwerkelijk op te schonen, is onderzoek nodig naar de verwervingsgeschiedenis, de conditie, de waarde en de betekenis van voorwerpen. De beschikbare gegevens zijn nog niet compleet. Eerst na completering van de documentatie zal een definitieve selectie kunnen plaatsvinden van voorwerpen die voor afstoting in aanmerking komen. Dat bij afstoten van collectie de museale richtlijnen worden gevolgd staat buiten discussie.

Actiepunten:

- Aandacht houden voor objecten die voor afstoting in aanmerking kunnen komen
- Vooral de inhoud van de containeropslag hierop screenen

Geen actie:

- Binnen de termijn van dit collectieplan zal – gezien het benodigde tijdbeslag – geen voorrang worden gegeven aan ontzamelen, behalve wanneer er gerede kans is op een langdurige in bruikleengeving.

4.9 Collectiemobiliteit

Het Stadhuis museum Zierikzee werkt vanzelfsprekend actief mee aan mobiliteit van de gemeentelijke collectie. De musea op Schouwen-Duiveland presenteren al jaren lang bruiklenen uit de collectie van het Stadhuis museum Zierikzee. Ten behoeve van tijdelijke tentoonstellingen en presentaties in de musea op Schouwen-Duiveland worden ook met regelmaat kortlopende bruiklenen uit de collectie toegestaan.

Ook krijgt het Stadhuis museum regelmatig aanvragen uit het land ten behoeve van tijdelijke tentoonstellingen. Deze worden zoveel mogelijk gehonoreerd, mits de conditie van het object

dit toestaat en de tentoonstellingsomstandigheden aan de eisen voldoen.

In navolging van het gemeentelijk beleid ten aanzien van de verzekering van de collectie houdt ook de Stichting Stadhuismuseum van de collectie alleen de ingekomen langdurige bruiklenen verzekerd. Hiertoe is eind 2015 in het kader van de verzelfstandiging een taxatieronde uitgevoerd.

Daarnaast verzekert het museum vanzelfsprekend de kortdurende bruiklenen die ten behoeve van exposities in huis worden gehaald, alsmede de diverse transporten buitenshuis.

Knelpunt:

- Bruikleenverkeer vraagt veel aandacht, vooral de administratieve afhandeling kost veel tijd en raakt gemakkelijk achterop.

Actiepunten:

- De uitstaande langdurige bruiklenen vergen op korte termijn aandacht. De contracten moeten vernieuwd en de aanwezigheid en conditie van de objecten moeten ter plekke worden gecontroleerd. Het betreft ca.15 lokaties en in totaal ruim 200 objecten. De planning is om hier in het najaar 2017 - voorjaar 2018 uitvoering aan te geven.
- in 2017 moet voor een drietal lopende overeenkomsten (ingekomen bruiklenen) verlenging worden aangevraagd. Voor 2018 geldt dit voor één overeenkomst. Voor 2019 is dit niet het geval.
- een ingekomen bruikleen (collectie Stichting der Heerlijkheden Oosterland, Sirjansland en Oosterstein) staat nog steeds 'in behandeling'

5 Registratie en documentatie

5.1 Registratie

Het is van groot belang dat het collectie-informatiesysteem goed te gebruiken is. Er zijn veel meer (interne) gebruikers dan voor de reorganisatie.

Begin 2016 is het collectieregistratiesysteem Adlib Museum Standaard v 2.0 gemigreerd naar de meest recente versie 4.5. Er kunnen maximaal vijf gebruikers tegelijk aan het werk. Dagelijks wordt een complete back-up op de eigen server in huis en een extern automatisch verzorgd en gecontroleerd door de externe systeembeheerder van het Stadhuismuseum.

Gesteld kan worden dat dankzij een enorme inspanning de gehele collectie is opgenomen in geautomatiseerde collectieregistratiesysteem Adlib, maar dat er nog steeds heel veel werk ligt in het opschonen en aanvullen van de gegevens.

Binnen de formatie van het museum vallen de taken van de registrator onder die van de collectiebeheerder. Zij wordt momenteel in deze taak ondersteund door enkele deskundige vrijwilligers.

Het is van belang dat er alleen door geschikte mensen in het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem (Adlib) wordt gewerkt, omdat alles staat of valt met zorgvuldigheid en inzicht in het systeem. Sinds 2016 beschikken wij over twee goed in het registreren van museumobjecten ingevoerde vrijwilligers. Samen werken zij drie dagdelen per week aan de collectieregistratie. Zij zien kans om de stroom van binnenkomende objecten administratief te

verwerken. Het niveau van invoeren is nu zodanig dat de nieuwe records meteen geschikt worden gemaakt voor digitale ontsluiting en voor de selectie van jaarlijks gepresenteerde *Aanwinsten op de gemeentelijke collectie*.

De in 2017 nieuw aangestelde conservator levert steeds een inhoudelijke bijdrage aan de beschrijvingen. De collectiebeheerder zorgt voor de logistiek/de te volgen procedures (administratief, de conservering/eventuele restauratie, de foto, standplaats/expo).



Concrete verbeterpunten betreffende de collectieregistratie zijn: *

- verbeteren van de beschrijvingen van de A-stukken, stroomlijnen en aanvullen, ze moeten webklaar worden gemaakt
- hierna volgen de B-stukken
- bij de uit de collectie verwijderde objecten zijn de objectnummers gemerkt met een sterretje, dit verhindert tellingen
- de collectiewaardering staat in een verkeerde rubriek en kan hierdoor ook niet geteld worden
- de trefwoordenlijsten moeten worden opgeschoond
- er zitten nog dubbele nummers of nummers in het systeem die niet zijn aangetroffen in de periode van de 'schoonmaakstraat'
- als bovenstaande is uitgezocht dan moeten de resterende ontbrekende foto's nog gemaakt worden
- een deel van de achterstand in foto's wordt alvast aangepakt
- de aanwinsten uit de periode 2010-2015 alsnog voorzien van de Deltaplan-waardering A, B of C

Aan de verdieping van de objectbeschrijvingen werken ook een paar vrijwilligers. Zo is er een kleine Werkgroep van de AWN die al jaren bezig is met de beschrijvingen van het steengoed en aardewerk in onze collectie. De werkgroep gebruikt het zogenaamde Deventer systeem. De laatste loodjes wegen het zwaarst, dozen vol scherven worden geselecteerd. Momenteel verkeert dit project in de afrondingsfase.

Actiepunten:

- dit werk zal nog in 2017 resulteren in een publicatie. Het doel hiervan is dat andere archeologische instellingen inzage krijgen in en gebruik kunnen maken van onze collectie
- deze Deventer-gegevens moeten ook geïntegreerd worden in het collectieregistratiesysteem van het Stadhuis museum
- hierna moet de collectie archeologische metalen (klein goed) worden aangepakt

Ten behoeve van de collectie fossielen (Kor en Bot) hebben wij sinds 2016 een vrijwilliger die zich inzet voor de juiste determinatie en conservering van dit specifieke materiaal. Zij is tevens als conservator Natuurhistorische collecties verbonden aan het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen te Middelburg.

Actiepunten:

- recent zijn tientallen fossielen nog gedetermineerd. De gegevens worden nog dit jaar in het collectieregistratiesysteem van het Stadhuis museum opgenomen
- bijhouden invoer gegevens betreffende nieuw binnenkomende objecten, zodat dit tijdig kan resulteren in een jaarlijks overzicht: tijdelijke expositie en publicatie
- bepalen wat wel en wat niet op het web gepubliceerd wordt en ook op welke website en hoe dit het meest efficiënt gerealiseerd kan worden
- projectvoorstel maken voor het opschonen van de trefwoordenlijsten.

Knelpunten: enorm tijdrovend werk dat hoge concentratie vergt, afhankelijk van vrijwilligers.

Tijdspad: afhankelijk van beschikbare uren inzet vrijwilligers

5.2 Aanwinstenregister en plaatsbestand

De aanwinsten worden direct bij binnenkomst met een nieuw toegewezen objectnummer opgenomen in een register van inkomende objecten.

In dit digitale Aanwinstenregister worden de volgende gegevens genoteerd: het objectnummer, de datum van verwerving, de wijze van verwerving, de naam en contactgegevens van de persoon die het object aanbiedt, een korte omschrijving van het object, toestand en paraaf van degene die de aanwinst opneemt.

Separaat worden per objectnummer de papieren documenten verzameld, zoals het schenkingsformulier, waarmee na inboeking nieuwe objectdossiers worden samengesteld. Hetzelfde gebeurt digitaal met het mailverkeer.

Een tweede digitaal bestand bevat een volledige standplaatsregistratie van de collectie. In dit register zijn de volgende gegevens genoteerd: inventarisnummer, korte omschrijving van het object en de standplaats. Dit apart staande bestand wordt voorlopig gehandhaafd, omdat dit Excelbestand sneller toegankelijk is dan Adlib (dat nog niet met Apple werkt en daarom in

een aparte Windows werkomgeving is geplaatst) en er constant wijzigingen doorgevoerd moeten worden.

Het up-to-date houden van beide Excelbestanden is van groot belang. Momenteel voert de collectiebeheerder deze taak uit. Verplaatsingen moeten altijd via haar verlopen. Dit vergt enige discipline van de collectiemedewerkers.

Actiepunten:

- in het aanwinstenregister voortaan meteen toevoegen een waardering A,B of C categorie of G (gebruikscollectie)
- gebruikscollectie onderscheiden bij binnenkomst: G invoeren voor objecten die geen deel gaan uitmaken van de – voor de eeuwigheid te bewaren – museale collectie maar die wel ter ondersteuning kunnen dienen en vindbaar moeten zijn (de huidige 0000- nummers). Gebruik ten behoeve van educatie, vergelijking of expositie
- de standplaatsen dienen met regelmaat ter plekke te worden gecontroleerd Gestreefd wordt naar een herhaling eens in de vijf jaar. Bekeken moet worden wie dit in 2018-2019 uit zou kunnen voeren
- ruimte 2.11 moet als eerste worden gecontroleerd (D-stukken)
- het Plaatsbestand dient qua inhoud en opmaak te worden opgeschoond

5.3 Onderzoek

Onderzoek naar de collectie is belangrijk voor het toevoegen van waarde aan objecten, maar kan ook leiden tot waardevermindering. In beide gevallen leidt onderzoek in elk geval tot een meer gefocuste collectie. Wordt er waarde toegevoegd, dan wordt de collectie kwalitatief beter. Verliest een object aan waarde door onderzoek, dan kan er indien nodig besloten worden tot afstoting. Dit leidt ook tot kwalitatieve collectieontwikkeling.



Daarnaast is onderzoek ook de sleutel tot collectieontsluiting. Om de collectie toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek, zal het onderzoek de komende twee jaar gefocust zijn op de volgende onderwerpen:

- o verdieping semi-permanente exposities (zie Bedrijfsplan Stadhuismuseum Zierikzee 2016-2019, pag. 67 **13.1.3**)
- o verdieping van (basis)beschrijvingen in het collectieregistratiesysteem
- o nieuwe aanwinsten (ook ter voorbereiding op jaarlijkse expositie en publicatie)
- o tijdelijk exposities (ook voor bijbehorende publicaties)
- o collectieontsluiting online d.m.v. publicaties op museumwebsite

Actiepunten:

- publicatie Collectie steengoed en aardewerk onderzocht door Werkgroep AWN 2017
- onderzoek naar de herkomst, het gebruik en de levensloop buiten Zierikzee van het kanon uit 1552 (objectnr. 5530) [extern]
- publicatie bij wisselexpositie Victoria Klok 2017/208
- publicatie bij wisselexpositie Theo Voorzaat 2018 [extern]
- digitale catalogus en begeleidende publicatie bij G.H. Breetvelt 2019 [extern ondersteund]
- publicatie bij jaaroverzichten Aanwinsten 2017, 2018 en 2019 [in samenwerking met het Gemeentearchief Schouwen-Duiveland]

5.4 Bibliotheek

Het museum beschikt over een bescheiden vakbibliotheek. Deze is oorspronkelijk alleen gevuld met boeken en rapporten over het museumwerk en boeken die object- of materiaalgericht zijn.

Van oudsher namelijk bevond het Gemeentearchief zich ook in het Zierikzeese stadhuis en daar werd een bibliotheek aangelegd met historische onderwerpen. Het museum kon daar eenvoudig gebruik van maken. In 2002 is het Gemeentearchief naar het nieuwe gemeentehuis van de gemeente Schouwen-Duiveland vertrokken en is de bibliotheek meegenomen.

Tegenwoordig heeft het Stadhuismuseum de behoefte de eigen vakbibliotheek wat ruimer op te zetten. Daartoe schaft het op bescheiden schaal en uit eigen budget zo nu en dan een nieuw boek aan en neemt het graag schenkingen van relevante naslagwerken voor de bibliotheek aan.

Er is momenteel een vrijwilliger gemiddeld 2 uur per week aan het werk om de inventaris te bij te houden en aanwinsten in het bibliotheekbestand op te nemen.

Knelpunt: beheersbaarheid van de vakbibliotheek van het museum

Actiepunt:

- er zijn meer gebruikers dan vroeger, daarom moet er een duidelijke gebruikershandleiding met uitleenregels komen en een uitleenregister
- bezien of er verbetering mogelijk is in de huidige indeling in rubrieken
- aanwinstenregister bijhouden ten behoeve van jaarverslagen

5.5 Documentatie

Ook voor de documentatie geldt dat er meer gebruikers zijn dan voorheen en dat zij allemaal hun weg moeten kunnen vinden in het documentatiesysteem. In de hectische periode van herinrichting en reorganisatie is er in de documentatie, na het vertrek van de vrijwilliger in 2013, ernstige achterstand ontstaan. Aan het wegwerken van deze achterstand is in de zomer van 2017 met de inzet van een student/vakantiekraacht begonnen.

Behalve de objectdossiers zijn veel dossiers qua inhoud nog niet op orde. De indeling van de dossiers in de dozen is inmiddels wel meer gebruiksvriendelijk gemaakt.

Er is een deel van de papieren objectdocumentatie, te weten het bruikleenverkeer en de conditie- en restauratiegegevens, apart opgeslagen in ordners. Deze documenten hebben vaak betrekking op meerdere objectnummers samen. De gegevens van deze documenten zijn bovendien wel al in Adlib ingevoerd.

Actiepunt:

- de inhoud van alle dossierrappen moet nagelopen en opgeschoond worden
 - bekeken moet worden of de afgehandelde bruikleengegevens en de conditierapporten/ restauratiegegevens in de objectdossiers gevoegd gaan worden
 - vastleggen van formele, inhoudelijke en associatieve gegevens over voorwerpen
- Restauratie/conservering documentatie opruimen in dossiers (deels digitaal)

6 Conservering, restauratie en depots

6.1 Conservering

De belangrijkste taken binnen de door het eigen personeel uit te voeren behoudstaken liggen op het gebied van het schoonhouden en het fysiek controleren op aantasting c.q. achteruitgang van de staat van de objecten. Dit vereist kennis van materialen en een terughoudende instelling. Tijdens het jarenlange traject van de zgn. 'schoonmaakstraat' is er, mede door de inzet van professionele restauratoren, veel ervaring en kennis opgedaan. Ook op het gebied van transport van museale objecten. Drie medewerkers van de huidige bezetting hebben in deze periode veel ervaring opgedaan.

Een goed moment voor controle is de schoonmaak van de objecten. Tot het voorjaar 2017 vormde de schoonmaak van de collectie en de depots een knelpunt.

Dit is echter goed opgelost met een tijdelijke medewerkster met de juiste opleiding. De achterstand is bijna weggewerkt.



De museumruimten worden schoongehouden door extern ingehuurde krachten. Er wordt zoveel mogelijk met dezelfde schoonmakers gewerkt. Er is een schema opgesteld waarin de grenzen voor de schoonmakers worden gesteld (buiten de depots, geen meubilair, geen open opstellingen en alleen de buitenkant van vitrines. Een collectiemedewerkster stuurt hen aan.

Indien wordt geconstateerd dat objecten geïnfecteerd zijn worden zij apart geplaatst in de quarantaineruimte. In het nabij gelegen atelier zijn goede voorzieningen voor de uitvoering van conserverende werkzaamheden aan de collectie.

Knelpunt:

- Er zijn werkruimten achter publieksruimten die niet meer worden schoongemaakt sinds één van de werknemers uit de tijd dat het Stadhuis museum nog onderdeel uitmaakte van de gemeentelijke organisatie met pensioen is gegaan. Dit betreft de installatieruimten, werkkasten en zolders. Het is echter wel van belang dat deze geen bron van vervuiling worden. Eenmaal per jaar zou minimaal gerealiseerd moeten worden.

De omstandigheden waarin de objecten verblijven zijn geoptimaliseerd. Dit geeft weinig reden tot zorg.

Sinds april 2016 wordt het klimaat in alle ruimten ter controle mede gemeten door een onafhankelijk systeem van digitale dataloggers dat de medewerkers van het museum zelf goed kunnen uitlezen.

Actiepunten:

- Depot F (scheepsmodellen) kampt nog met een iets te hoge relatieve vochtigheid (rv). Deze rv vormt een risico van schimmelvorming. Het installatieonderhoudsbedrijf heeft inmiddels opdracht gekregen te zorgen voor een oplossing.
- Zodra de rv in dit depot stabiel is moeten de scheepsmodellen allemaal goed worden gecontroleerd en gereinigd.
- Afwijkingen en storingen in de klimaatinstallaties worden overigens direct automatisch gemeld aan de medewerker beveiliging en techniek van het museum en aan het installatieonderhoudsbedrijf. De nieuwe Synergys rapporten worden eens per maand uitgelezen. Hierop kan beter geanticipeerd worden door mogelijke invloeden op schommelingen vooraf te noteren (openstaande deuren, werkzaamheden, activiteiten). De grote lijnen zijn duidelijk. Het wekelijks uitlezen van de rapportage is niet direct nodig en vergt teveel tijd.

6.2 Restauratie

In het algemeen is de conditie van de collectie stabiel te noemen. Er zijn geen grote dringende zaken. Binnen het budget 'beheer gemeentelijke collectie' is jaarlijks een bedrag van circa € 7.500 beschikbaar voor restauratie. Sinds de verzelfstandiging kan ook voor heel kostbare restauratieactiviteiten aan objecten behorende tot de gemeentelijke collectie een beroep worden gedaan op externe fondsen.

Het Stadhuismuseum heeft een netwerk van gecertificeerde restauratoren opgebouwd waarop indien nodig een beroep kan worden gedaan. Zij kennen de conditie van de collectie en worden met enige regelmaat uitgenodigd om – steekproefsgewijs – een controle uit te oefenen. Meest recent zijn de schilderijen en het metaal aan de beurt geweest.

Het museum volgt tegenwoordig de strategie om de aanwinsten bij binnenkomst al meteen zodanig in orde te laten brengen dat ze presentabel zijn, zelfs al gaan ze daarna voorlopig het depot in.

In het depot bevinden zich vanzelfsprekend nog wel stukken die niet zondermeer geëxposeerd kunnen worden. Dit betreft vooral C-stukken die wel stabiel zijn, maar voorlopig niet in aanmerking komen voor expositie. Restauratie van deze stukken kan naar behoefte worden opgepakt.

Actiepunten:

- kleur bepalen voor het affuit dat in opdracht van de Stichting Vrienden door de Museumhavenwerf wordt vervaardigd voor het kanon uit 1552 (objectnr. 5530).

De loop is in juni 2017 actief geconserveerd door de metaalrestaurator van het Stadhuismuseum, zodat de bronzen loop buiten op de binnenplaats geëxposeerd kan worden.

- de verf op een aantal van de zinken wapenschildjes op de balken in de Vierschaar/entreeruimte bladdert af. Herstel of vervanging valt waarschijnlijk onder het gebouwenonderhoud van de gemeente. Dit moet wel op gang worden gebracht. Onderzoek moet eerst uitwijzen wat de preciese historische betekenis van de beschadigde schildjes is. Waarschijnlijk zijn ze niet origineel en dateren ze uit de verbouwing van de jaren 70.
- de restauratie van objectnr. 0362 (rouwbord Von Dopff) is indertijd uitgesteld. Er moet eerst gezocht worden naar de eigenaar, want het betreft een bruikleen uit 1912.
- De conservering en plaatsing van de epitaaf Nollens (objectnr. 3437) is in 2012 op het laatst afgeblazen, doordat het grote hardstenen deel tijdens transport in teveel stukken is gebroken. De epitaaf heeft jarenlang buiten gelegen en is hierdoor meer aangetast dan aanvankelijk gedacht. Dit object vormt vanwege het formaat, het gewicht en de wijze van verwerving een probleemgeval en hoort eigenlijk niet in de museale collectie thuis. Hier moet een oplossing voor gezocht worden.
- In het atelier staat nog een model van een watermolen uit de jaren '30, lokaal vervaardigd, met veel losgeraakte onderdelen. Als na onderzoek blijkt dat dit model de moeite waard is, komt deze in aanmerking voor restauratie. Objectnr. 3188.

6.3 Veiligheid

Er zijn adequate maatregelen getroffen tegen brand, diefstal, water en blikseminslag. Hieraan ligt een rapport van Westhuis Consultancy uit Capelle aan den IJssel ten grondslag. Alle ruimten zijn voorzien van brand- en inbraakdetectoren. Deze installaties worden periodiek gekeurd door erkende bedrijven.

Het museum heeft bovendien een medewerker Veiligheid en Techniek in dienst, die toezicht houdt op alle installaties, zie ook de bijlage Functiebeschrijvingen.

De tentoonstellings- en publieksruimten, de kantooringang en de binnenplaats zijn voorzien van camerabewaking. Achter de balie zijn 2 vrijwilligers aanwezig die toezicht houden via camerabeelden. De helft van de bij de inrichting als museum in 2012 geïnstalleerde analoge camera's is in 2015 op kosten van de gemeente vervangen. De vervanging van het resterende deel is in 2016 op kosten van het verzelfstandigde museum uitgevoerd. De set digitale camera's draagt zorg voor de actieve beveiliging van de tentoongestelde collectie. Op drie van de vier kantoorruimten zijn de camerabeelden inmiddels ook te controleren. De baliebezetting wordt altijd ondersteund door een vaste medewerker, die in het bezit is van een BHV-diploma.

Het Stadhuismuseum beschikt over een actueel Calamiteitenplan 2017-2018, dat niet alleen de bedrijfshulpverlening maar ook de collectiehulpverlening in kaart brengt.

Het Stadhuismuseum beschikt ook over een bedrijfshulpverleningsteam, dat bestaat uit alle vaste medewerkers (allen parttimers met een BHV-diploma). De vier collectiegerichte medewerkers vormen bovendien een speciaal collectiehulpverleningsteam. Er is een CHV-kast ingericht, waarin de eerste hulpmaterialen voor collectieberedding te vinden zijn.

Een basisabonnement op de Calamiteitenservice van Art Salvage garandeert de inzet van een deskundig team indien de calamiteit te omvangrijk is voor het eigen personeel.

Knelpunt:

- De vrijwilligers aan de entreebalie zijn niet allemaal even oplettend op en doortastend in hun reactie op de camerabeelden. Met regelmaat dienen zij op het belang van hun toezichthouderstaken en hun verantwoordelijkheden te worden geattendeerd. Hier ligt een belangrijke rol voor de vaste medewerkers.

6.4 Depots

De depots zijn grotendeels inpandig. Bij de ingebruikneming in 2010 is berekend dat er voor 20 jaar voldoende ruimte voor groei zou zijn. Echter sinds de heropening van het Stadhuismuseum is de aanvoer van nieuwe objecten aanzienlijk gegroeid. Voor de duur van dit collectieplan zijn er nog geen problemen te verwachten.

De grootste en zware stukken zijn extern opgeslagen in klimaatomstandigheden die voor deze stukken wel voldoen. Het betreft grote en zware stenen, grote visserijattributen, stoelen en tafels uit voormalige gemeentehuizen, een sjees en een slede, een houtdraaibank en een blaasbalg. Voor de verplaatsing van deze stukken uit de gemeentelijke collectie zijn doorgaans de medewerkers en de gereedschappen van de gemeentelijke afdeling Openbare Werken nodig.

De veiligheid in de externe depots is voldoende gewaarborgd. Een regelmatige controle op vooral houtworm is echter hoogstnoodzakelijk. De inventaris wordt bijgehouden.

Een niet te overzien probleem kan ontstaan zodra een van de musea op Schouwen-Duiveland de langdurig in bruikleen ontvangen collectie zou retourneren aan het Stadhuismuseum. Zie: *Bedrijfsplan 2016-2019*: Bijlage Uitstaande bruiklenen 13.1.1 pag. 66.

De inpandige depots zijn goed ingericht en goed geklimatiseerd. Een punt van aandacht is dat de schoonmaak door een vaste deskundige en betrouwbare persoon moet worden uitgevoerd. Als gevolg van de reorganisatie en langdurige ziekte van een van de medewerkers wordt deze taak tot februari 2018 opgevangen met een tijdelijke kracht, een vierdejaars studente beheer en behoud aan de Reinwardt Academie.

Knelpunten:

- de schoonmaak en collectiebewegingen in de depots vergen een gegarandeerde inzet van een uitvoerend collectiemedewerker
- mogelijk tekort aan depotruimte in de nabije toekomst

Actiepunt:

- in kaart brengen hoeveel depotruimte er nog beschikbaar is
- op basis van het huidige verzamelbeleid de depotcollectie nogmaals tegen het licht houden en eventuele D-stukken identificeren
- restrictief verzamelen van C-stukken

8 Samenvatting

Inmiddels functioneert het vernieuwde museum vijf jaar. Er is ervaring opgedaan met het werken met vrijwilligers en het functioneren als zelfstandige onderneming. De focus ligt nu op de publieksgerichte taken: er worden per jaar meerdere grote en kleine tentoonstellingen georganiseerd, diverse activiteiten gehouden en op eigentijdse wijze veel gecommuniceerd met de vrijwilligers en het publiek.

Het Stadhuismuseum is een actief en levendig museum geworden, dat voor het beheer van de collectie en de communicatie met zijn bezoekers volop gebruik maakt van de moderne middelen.

Collectie- en informatiebeheer zullen altijd de pijlers blijven waarop alles is gebaseerd. Het streven is dan ook om juist ook op deze vlakken kwalitatief goed werk te leveren. Dit vergt de inzet van veel uren voor voornamelijk onderhoud aan en registratie van de collectie. Een goede balans tussen gekwalificeerde medewerkers en op hun taken getrainde vrijwilligers is juist op het terrein van collectiebeheer van uiterst belang.

De belangrijkste punten van aandacht voor 2017-2019 zijn:

- de collectiegerichte taken uitvoeren die volgen op de publieksgerichte activiteiten
- update administratie en controle van de uitstaande bruiklenen
- onderzoek t.b.v. objectbeschrijvingen en documentatie
- de werking van het digitale collectieregistratiesysteem nog verder verbeteren
- opschonen van de documentatie
- het Calamiteitenplan herzien (2018)
- een nieuw collectieplan voorbereiden voor de periode 2020-2023

Bibliografie

Bij het opstellen van dit collectiebeleid zijn de volgende documenten gebruikt:

- Collectieplan Stadhuis­museum 2004–2008
- Kansrijk Verleden – Plan van Aanpak Gemeentelijke Musea Zierikzee 2005–2009
- Op de museale weegschaal – collectiewaardering in zes stappen. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2013.
- Richtingsdocument Samenwerking. Advies over de samenwerking tussen het te ver­zelf­stan­digen Stadhuis­museum Zierikzee en de zeven musea aangesloten bij Vereniging van musea op Schouwen-Duiveland. Twynstra Gudde, 2014
- Bedrijfsplan Stadhuis­museum Zierikzee 2016-2019. Twynstra Gudde, 2015
- Spectrum-NL Versie 1.0, Standaard voor collectiemanagement in musea, 2008
- Inventarisatie collectie van de acht musea op Schouwen-Duiveland. SCEZ, 2016

Bijlage 1 Stadhuismuseum, in Inventarisatie collecties acht musea Schouwen-Duiveland 2016

STADHUISMUSEUM ZIERIKZEE

Type museum

Cultuurhistorisch

Karakteristiek

Het Stadhuismuseum Zierikzee beheert sinds 1 januari 2016 als zelfstandig museum de collectie van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Het Stadhuismuseum vertelt het verhaal van monumentenstad Zierikzee en haar omgeving en dankt zijn naam aan het gebouw waarin het is gehuisvest, namelijk het voormalige stadhuis van Zierikzee.

Het gebouw en de collectie tonen de rijkdom van deze oude havenstad. Vanuit Zierikzee werd er met heel Europa intensief handelgedreven in zout en meekrap. De stad was ooit de roem en trots van Schouwen-Duiveland. Scheepsmodellen, oude kaarten, bodemvondsten, zilverwerk, schilderijen en curiosa laten zien hoe dit eiland zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld.

Het grootste object van het museum is het Stadhuis zelf; een monumentaal pand van ruim 450 jaar oud. Dit gebouw was het kloppend hart van het oude Zierikzee. Niet alleen het stadsbestuur zetelde hier, maar ook de rechtbank, het waterschap, de vleeshal en de waag waren in dit gebouw gevestigd. Bijzonder aan het pand zijn o.a. de eikenhouten zolderkapconstructie en de stijlkamers. In de nieuwe tentoonstellingszaal komen de topstukken van de gemeentelijke collectie prachtig bijeen in een verhaal over stad, land en water.

Doelstelling

Het Stadhuismuseum Zierikzee wil zich bij zijn werkzaamheden en activiteiten laten inspireren door de historische band tussen de stad, het eiland en de zee. Daartoe verwerft, onderzoekt, behoudt en presenteert het museum historische objecten die betrekking hebben op Zierikzee, alsmede op de relatie van deze stad met het omringende platteland en de zee. Het museum wil de collectie maximaal inzetten om zoveel mogelijk mensen de geschiedenis van Zierikzee en de omgeving te laten ontdekken en ervaren.

Deelcollecties

Totstandkoming deelcollecties

De deelcollecties zoals in MusIP opgenomen zijn gebaseerd op een bestaande indeling die al in het museum wordt gehanteerd.

Bij de langdurig bruiklenen is alleen de collectie Waterschap meegerekend. Het Stadhuismuseum heeft ook langdurig bruiklenen van andere musea in beheer, maar die collectie is voor MusIP buiten beschouwing gelaten omdat ze anders bij twee musea (en dus dubbel) geteld zouden worden.

Onderstaande deelcollecties zijn vastgesteld:

1. Persoonlijke voorwerpen
2. Huishoudelijke voorwerpen
3. Gereedschappen en Instrumenten
4. Wapens
5. Onderdelen van Bouwwerken
6. Recreatieve voorwerpen
7. Numismatische voorwerpen
8. Modellen
9. Afbeeldingen
10. Archeologische vondsten
11. Sculpturen
12. Attributen van Instellingen en Verenigingen
13. Vervoermiddelen

Afbakening deelcollecties

1. Persoonlijke voorwerpen

Totaal 902 objecten, geschat 90 kerncollectie

Datering: 1800-1950



De deelcollectie Persoonlijke voorwerpen geeft een beeld van de streekdracht van Schouwen en Duiveland. Het museum heeft een belangrijke collectie sitse kleding.

De deelcollectie persoonlijke voorwerpen toont de voor deze regio kenmerkende aspecten van de streekdracht.

Collectietrefwoorden:
Kleding Sieraden Accessoires

Representatieve objecten:
Streekdrachten Sits
Kleding
Sluiermutsen
Oorijzers
Hoeden

Uitrusting voor persoonlijk gebruik: rookgerei

2. Huishoudelijke voorwerpen

Totaal 1.538 objecten, 42 in bruikleen en geschat 150
kerncollectie Datering: 1600-1950



De deelcollectie Huishoudelijke voorwerpen toont voorwerpen waarmee mensen zich in het dagelijks leven thuis omringden. Zeventiende eeuwse meubels sieren verschillende kamers. Verder verdienen de merk-, stop- en letterlappen de aandacht. De collectie zilver van diverse Zierikzeese zilversmeden bevat couverts en andere huishoudelijke voorwerpen. Verder is er nog een compleet servies van de Zierikzeese Nieuwe Visserij.

Met deze deelcollectie worden producten getoond die uit Zierikzee en omgeving komen. Verder is deze deelcollectie van meubels belangrijk voor de inrichting van het monumentale stadhuis.

Collectietrefwoorden:

Meubilair Textilia Serviesgoed

Representatieve objecten:

Kasten

Kisten

Tafels (dragend meubilair)

Merklappen

Stoplappen

Letterlappen

Serviezen

3. Gereedschappen en Instrumenten

Totaal 799 objecten, 71 in bruikleen en geschat 100 kerncollectie

Datering: 1700-1975



De deelcollectie Gereedschappen en Instrumenten toont voorwerpen die werden gebruikt in beroepen en ambachten in en rond de stad of die voor een speciaal doel zijn gemaakt. Zo is er een verzameling scheepstimmergereedschap en is er gereedschap voor het keuren van de kwaliteit van de rode kleurstof meekrap. De collectie gereedschappen van het voormalige Waterschap Schouwen- Duiveland geeft een indruk van het dijkonderhoud. Ook is er een noodzender die uit allerlei materialen werd gemaakt om het eerste noodsignaal uit te kunnen zenden in de Watersnoodramp van 1953.

Deze deelcollectie toont het gebruik van gereedschappen en instrumenten in en rond de stad.

Collectietrefwoorden:

Gereedschap

Representatieve objecten:

Gereedschappen

Houtbewerkingsgereedschappen

Meetgereedschappen

Keurgereedschappen

Zendapparatuur

4. Wapens

Totaal 132 objecten, 10 kerncollectie

Datering: 1550-1945



De deelcollectie Wapens toont een klein assortiment van wapentuig dat door de eeuwen heen in en rond Zierikzee is gebruikt. Zo zijn er wat hellebaarden, helmen en kanonskogels te zien uit de tijd van het Spaans Beleg in 1575-1576, zijn er geweren en pistolen uit de Franse tijd en heeft het museum enkele geweren uit de Tweede Wereldoorlog. Maar ook is er een stellingkanon te zien met het wapen van Zierikzee.

Deze deelcollectie geeft een beeld van het krijgsbedrijf rond een vestingstad als Zierikzee.

Collectietrefwoorden:

Wapenrusting

Representatieve objecten:

Wapens

Geweren

Pistolen

Hellebaarden

Pieken

Sabels

Zwaarden (wapens)

Kogels voor (groot) geschut
Helmen

5. Onderdelen van Bouwwerken

Totaal 561 objecten, geschat 55 kerncollectie

Datering: 1500-1950



De deelcollectie bouwwerk en onderdelen van bouwwerken geeft een beeld van de architectuur en de vaste onderdelen van bouwwerken in de stad en de omliggende regio. In het monumentale stadhuisgebouw met zijn vele architectonische elementen is een prachtige schouw in de Waterschapskamer te zien. Verder is er van de afgebrande Sint Lievens Monsterkerk een model en zijn er steenfragmenten te zien, zijn er gevelstenen en is er een tegelwand uit een Schouwse boerderij.

Deze deelcollectie geeft een beeld van de rijke architectuurhistorie van de stad en de omliggende regio.

Collectietrefwoorden:

Onroerend goed
Constructiedelen
Architectonische elementen

Representatieve objecten:

Beelden
Gebouwen
Gedenkstenen
Muurankers
Wandtegels

6. Recreatieve voorwerpen

Totaal 206 objecten, geschat 20 kerncollectie

Datering: 1800-1950



De deelcollectie Sport, Spel en Feest is een kleine collectie speelgoed uit stad en omgeving. Bijzonder is het manufacturenwinkeltje met sitse stoffen. Van het 1100 jarig bestaan van Zierikzee dat in 1949 werd gevierd zijn een aantal kostuums bewaard gebleven.

Deze deelcollectie toont speelgoed en kostuums uit de stad en de directe omgeving.

Collectietrefwoorden:

Kleding
Speelgoed

Representatieve objecten:

Poppenhuizen
Poppen
Spellen (sets)
Kleding

7. Numismatische voorwerpen

Totaal 503 objecten, geschat 50 kerncollectie

Datering: 1200-2005



De deelcollectie Numismatische voorwerpen bestaat uit munten en penningen en aanverwante zaken. Vooral de noodmunten uit het Spaans Beleg 1575-1576 zijn vermeldenswaardig. Ook zijn er Gildepenningen en is er een gevonden potje met muntjes.

De deelcollectie Numismatische voorwerpen toont munten en penningen uit de stad Zierikzee en omgeving.

Collectietrefwoorden:

Munten
Penningen

Representatieve objecten:

Munten (ruilmiddelen)
Penningen

8. Modellen

Totaal 149 objecten, geschat 130 kerncollectie

Datering: 1600-2000



De deelcollectie Modellen toont bouwmodellen en scheepsmodellen. Het museum heeft modellen uit de achttiende eeuw van stadsbouwwerken zoals bruggen, sluizen, kranen en torens. Ook zijn er scheepsmodellen van zeilschepen zoals een pinas, hoeker, kofschip en fregat. Verder een verzameling modellen van Zeeuwse platbodemschepen die voeren op de Oosterschelde. Een bijzonder model is het papieren model van de afgebrande Sint Lievens Monsterkerk. Een maquette van de stad Zierikzee geeft weer hoe in 1600 het nieuwe havenkanaal wordt gegraven.

Deze deelcollectie toont aan de hand van belangrijke modellen en maquettes het belang van het maritieme verleden en de oude architectuur in monumentenstad Zierikzee.

Collectietrefwoorden:

Schaalmodellen

Maquettes

Representatieve

objecten: Maquettes

Scheepsmodellen

Vissereschepen

Koopvaardischepen

Oorlogsschepen

Bouwwerken

9. Afbeeldingen

Totaal 374 objecten, 17 in bruikleen en geschat 100

kerncollectie Datering: 1500-2000



De deelcollectie afbeeldingen bestaat vooral uit topografische schilderijen en portretten. Topstukken zijn "Darinkdelven", "Dijkval" en ook de topografische kaarten van Anthonissen. Grisailles sieren het stadhuis. Verder zijn er stadsgezichten uit 1506 en uit de 17e eeuw. Een wandkleed verbeeldt de legende van Schouwen.

Deze deelcollectie verbeeldt de geschiedenis van Zierikzee en de omringende regio.

Collectietrefwoorden:

Schilderijen Prenten Tekeningen

Representatieve objecten:

Wandkleden

Portretten

Stilleven

Stadsgezichten

10. Archeologische vondsten

Totaal 1.115 objecten, geschat 220 kerncollectie

Datering: Pleistoceen -1900



De deelcollectie Archeologische vondsten betreft bodemvondsten van Schouwen-Duiveland en uit de Oosterschelde. Er is er een vaste presentatie van opgeviste fossielen uit het Pleistoceen met mammoetbotten en andere vondsten. Het museum bezit ook een verzameling pelgrimsinsignes en een bijzondere broche met afbeelding van een zeemeerman (uit circa 1400-1450).

Deze deelcollectie geeft een beeld van de lange gevarieerde geschiedenis van de regio.

Collectietrefwoorden:
Archeologica

Representatieve objecten:
Huishoudelijke voorwerpen
Spelden (insignes)
Fossielen
Steengoed

11. Sculpturen

Totaal 50 objecten, geen in bruikleen en 5 kerncollectie Datering: 1300-2005



In de deelcollectie Sculpturen zijn enkele beelden en reliëfs opgenomen. Twee reliëfs uit de afgebrande Sint Lievens Monsterkerk zijn ingemetseld in de muren van de toren van het stadhuis.

De reliëfs uit de Sint Lievens Monsterkerk zijn enkele van de weinige overgebleven voorwerpen van deze bijzondere verloren gegane kerk.

Collectietrefwoorden:

Beeldhouwwerken
Religieuze kunst

Representatieve objecten:

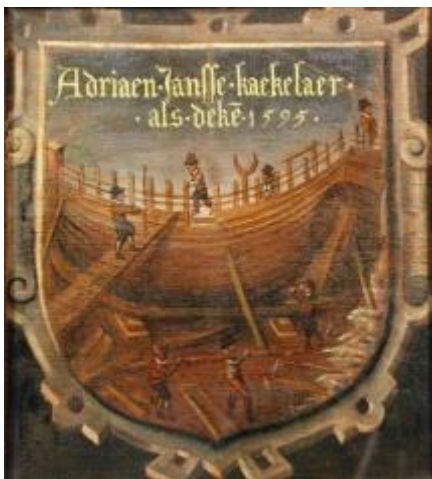
Beelden

Reliëfs (objecten)

Attributen van Instellingen en Verenigingen

Totaal 955 objecten, 48 in bruikleen en geschat 200

kerncollectie Datering: 1425-2005



Deze deelcollectie toont verschillende voorwerpen die afkomstig zijn van overheden, verenigingen en instellingen uit Zierikzee en omstreken. Vermeldenswaardig zijn de attributen van het stadsbestuur, van de gilden zoals de gildebekers, van de waterschappen zoals de gegraveerde glazen en de gevangenis met het beulswaard, de rekpaal en de schandstenen. Van de leden van het Zierikzeese gilde van zilversmeden zijn diverse producten in de collectie bewaard gebleven.

Deze deelcollectie geeft aan de hand van de attributen een beeld van de cultuur van de verschillende instellingen in en rond Zierikzee.

Collectietrefwoorden:

Zilverwerk (objecten vervaardigd uit zilver)

Kerkzilver

Glas

Representatieve objecten:

Zilverwerk (objecten vervaardigd uit zilver)

Glaswerk

Bouwwerken

Zwaarden (wapens)

Vervoermiddelen

Totaal 47 objecten, geen in bruikleen en 10

kerncollectie Datering: 1650-1950



De deelcollectie vervoermiddelen omvat enkele oude fietsen, sleeën, een mooie sjees, een vlet van de visserij inspectie en een Groenlandse kajak die in de zeventiende eeuw door walvisvaarders is meegebracht.

De kajak binnen deze deelcollectie is jaren lang verbonden geweest aan de ontstaanslegende van de stad Zierikzee.

Collectietrefwoorden:

Vervoermiddelen

Representatieve objecten:

Roeiboten

Kajaks

Rijtuigen

Fietsen (transportmiddelen)

Sleeën

Totaal aantal collectie

Totale collectie: 7.331

Totaal langdurig bruiklenen Waterschap:

178 Kerncollectie geschat totaal: 1.1

Bijlage 2 Functiebeschrijvingen

Conservator

1. Functiebenaming

Conservator collectie Stadhuismuseum Zierikzee (24 uur)

2. Resultaatgebieden

- draagt zorg voor de inhoudelijke kant van de ontsluiting en promotie van de collectie in tentoonstellingen en presentaties van het Stadhuismuseum Zierikzee, in publicaties en op het www
- verricht historisch onderzoek in relatie tot de collectie van het Stadhuismuseum Zierikzee
- houdt voordrachten over onderwerpen in relatie tot de collectie van het Stadhuismuseum Zierikzee
- stelt samen met de directeur een collectieplan op voor het Stadhuismuseum Zierikzee
- initieert in overleg met de directeur nieuwe presentaties en tentoonstellingen en bijbehorende publieksactiviteiten en publicaties
- is samen met de collectiebeheerder en de medewerker presentatie verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van de semipermanente presentatie én de wisselexposities met een (kunst-)historisch thema
- ondersteunt daar waar wenselijk en/of noodzakelijk de collectiebeheerder in het opstellen en het uitvoeren van het depotbeleid
- zorgt voor het inhoudelijke deel van de objectbeschrijving in het collectieregistratiesysteem
- ondersteunt daar waar wenselijk en/of noodzakelijk de projectleider presentatie in het zo goed mogelijk presenteren van de collectie
- is samen met de collectiebeheerder en de educatief medewerker verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers van het Stadhuismuseum
- adviseert de directeur over mogelijke aanvullingen op de bestaande collectie, over het toestaan van langlopende bruiklenen en eventuele afstoting
- is binnen het museum een van de ambassadeurs van de ethische code voor musea
- werkt in overleg met de directeur waar mogelijk nauw samen met de andere musea op Schouwen-Duiveland

3. Opleiding en ervaring

- WO of WO+ (geschiedenis, kunstgeschiedenis of een andere relevante erfgoedstudie)
- aantoonbare museale ervaring in vergelijkbare functie op het terrein van het produceren van publiekgerichte presentaties en tentoonstellingen, zowel als op dat van het beheer van een gevarieerde historische en kunsthistorische collectie
- aantoonbare ervaring in het zelfstandig verrichten van onderzoek naar historische objecten in relatie tot stads- en streekgeschiedenis
- ruime ervaring met het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem AdLib
- ervaring met het schrijven en publiceren van museumteksten
- ervaring met het werken met vrijwilligers, ook op de inhoudelijke terreinen van het museale vakgebied

- kennis van tenminste het Nederlands en het Engels op professioneel niveau; kennis van eveneens het Duits op professioneel niveau is gewenst
- affiniteit met Schouwen-Duiveland en/of de provincie Zeeland en de geschiedenis daarvan

4. Overleg en contacten

- voert overleg met de collega medewerkers en vrijwilligers binnen het Stadhuis museum over zijn/haar vakterrein
- neemt in overleg met de directeur deel aan het inhoudelijk overleg met collega musea en archieven met een raakvlak tot de aandachtsgebieden en activiteiten van het Stadhuis museum
- onderhoudt in overleg met de directeur contacten met collegae conservatoren van stadsmusea en onderzoekers van stad- en streekgeschiedenis
- vertegenwoordigt in overleg met de directeur het Stadhuis museum daar waar nodig in vakorganisaties binnen de sector

5. Beslissingsbevoegdheid

- neemt in overleg met de directeur beslissingen over het verrichten van aanvullend historisch onderzoek naar objecten behorende tot de collectie van het Stadhuis museum
- bewaakt binnen de organisatie van het Stadhuis museum mede het handelen volgens de Ethische Code voor musea

Collectiebeheerder

1. Functienaam

Collectiebeheerder Stadhuis museum Zierikzee (19 uur)

2. Resultaatgebieden

- draagt zorg voor het beheer van de collectie van het Stadhuis museum Zierikzee in presentatie, in depot en in het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem en het plaatsbestand volgens de daartoe binnen het museale veld geldende normen
- draagt zorg voor het bij de collectie behorende documentatiearchief, beeldbank en bibliotheek en voor de ontsluiting van de collectie op het www
- is samen met de directeur en de conservator verantwoordelijk voor de collectievorming
- is verantwoordelijk voor het administratieve beheer van alle inkomende en uitgaande bruiklenen
- levert de directeur jaarlijks een verslag van alle mutaties in de collectie van het Stadhuis museum Zierikzee
- organiseert zo nodig de taxatie, de verzekering en het transport van inkomende of uitgaande objecten
- controleert eens in de vier jaar, uiterlijk in het laatste jaar van de vierjarige subsidieperiode, alle uitstaande bruiklenen, neemt de bevindingen van die controle op in het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem en levert de manager/directeur daarover een verslag

- is samen met de conservator en de medewerker presentatie educatie verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van de vaste presentatie en de wisselexposities
- is samen met de conservator en de medewerker presentatie educatie verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers van het Stadhuis museum Zierikzee
- controleert zelfstandig of daar waar nodig samen met externe experts eens in de vier jaar de conditie van de tot de collectie behorende objecten en draagt op basis van de bevindingen objecten voor restauratie en conservering volgens de daartoe geldende museale standaarden, neemt de uitgevoerde werkzaamheden op in het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem en levert de directeur jaarlijks daarover een verslag
- stelt een collectie calamiteitenplan op en organiseert de Collectiehulpverlening
- levert vanuit het collectie calamiteitenplan input voor het integraal veiligheidsplan van het Stadhuis museum Zierikzee
- houdt het 'facilities report' van het Stadhuis museum Zierikzee actueel
- is binnen het museum een van de ambassadeurs van de ethische code voor musea
- werkt in overleg met de directeur waar mogelijk nauw samen met de andere musea op Schouwen-Duiveland

3. Opleiding en ervaring

- HBO of HBO+ (Reinwardt Academie, richting beheer en behoud, aangevuld met andere relevante studies)
- aantoonbare museale ervaring in vergelijkbare functie op het terrein van het beheer van een gevarieerde historische collectie
- aantoonbare ruime ervaring met het geautomatiseerde collectieregistratiesysteem AdLib
- ervaring met het werken met vrijwilligers, ook op de inhoudelijke terreinen van het museale vakgebied
- kennis van tenminste het Nederlands en het Engels op professioneel niveau

4. Overleg en contacten

- voert overleg met de collega vaste medewerkers en vrijwilligers binnen het Stadhuis museum over zijn/haar vakterrein
- neemt in overleg met de directeur deel aan het inhoudelijk overleg met collega collectiebeheerders met een raakvlak tot de aandachtsgebieden en activiteiten van het Stadhuis museum
- vertegenwoordigt in overleg met de directeur het museum daar waar nodig in vakorganisaties binnen de sector

5. Beslissingsbevoegdheid

- neemt in overleg met directeur beslissingen over beheer- en behoudszaken aangaande de collectie van het Stadhuis museum Zierikzee
- bewaakt binnen de organisatie van het Stadhuis museum mede het handelen volgens de Ethische Code voor musea

n.b. De collectiebeheerder (19 uur) wordt – binnen de vaste personeelsbezetting – in de uitvoering ondersteund met tenminste 4 uur behoudsmedewerker en 4 uur fotograaf/

technisch medewerker Deze ondersteuning van de behoudsmedewerker wordt in 2017 vastgelegd in de functieomschrijving van de vrijwilligerscoördinator. Voor alle overige werkzaamheden worden vrijwilligers ingezet.

Medewerker beveiliging en techniek

1. Functienaam

medewerker beveiliging en techniek (32 uur)

2. Resultaatgebieden

- beheert en onderhoudt het gebouw en de inrichting; voert het klein onderhoud zelf uit en begeleidt de uitvoering van het groot onderhoud
- draagt zorg voor de inname en uitgifte van sleutels van het gebouw en houdt hiervan een register bij
- beheert de verschillende installaties (inbraakbeveiliging, klimaatsysteem, CCTV, kassasysteem, verlichting)
- beheert van de hardware voor expositie en tentoonstellingen (beamers, touchscreens en geluidinstallatie)
- fotografeert objecten behorende tot de collectie van het Stadhuis museum t.b.v. het collectieregistratiesysteem Adlib en andere doeleinden, verzorgt eventuele nabewerking van de opnamen en zorgt voor duidelijke ordening en borging van de opnamen op de server van het Stadhuis museum
- assisteert bij het inrichten van tentoonstellingen en presentaties van het Stadhuis museum
- zorgt voor museaal verantwoord in- en uitpakken van collectie- en tentoonstellingsstukken, voor het interne transport en waar nodig ook voor het externe transport
- voert in overleg met de conservator collectie en de collectiebeheerder conserverings-, reparatie- en restauratiewerkzaamheden uit aan objecten die tot de collectie behoren of die bedoeld zijn voor presentatie in het museum
- beheert het atelier en de werkplaats van het Stadhuis museum en zorgt dat deze na afloop van de werkzaamheden direct weer wordt opgeruimd
- stelt bij calamiteiten collectiestukken veilig
- signaleert potentieel gevaarlijke situaties voor collectie, bezoekers en medewerkers en zorgt dat deze worden opgeheven
- traint de vrijwilligers van het Stadhuis museum op zijn/haar werkterrein
- houdt toezicht op de suppoostwerkzaamheden van vrijwilligers en voert deze werkzaamheden in voorkomende gevallen tevens zelf uit
- heeft 's avonds, 's nachts en in het weekend piketdienst en neemt adequaat actie op meldingen van beveiligings- en klimaatsystemen en bij calamiteiten aan het gebouw

3. Opleiding en ervaring

- technische achtergrond of affiniteit met techniek, minimaal MBO niveau
- affiniteit met, inzicht in en respect voor de historische en economische waarde van de objecten behorende tot de collectie
- in staat zelfstandig te kunnen maken wat zijn ogen zien, maar tevens in staat om anderen te begeleiden in de productie van bijvoorbeeld tentoonstellingshardware
- bekend met de ethische code voor musea

4. Overleg en contacten

- voert overleg met de collega vaste medewerkers en vrijwilligers binnen het Stadhuismuseum over zijn/haar vakterrein
- neemt deel aan het inhoudelijk overleg met collega musea wanneer dat gaat over zijn/haar vakterrein
- onderhoudt daar waar nodig contacten met collega medewerkers beveiliging en techniek binnen musea
- vertegenwoordigt het Stadhuismuseum daar waar nodig in vakorganisaties binnen de sector

5. Beslissingsbevoegdheid

- neemt zelfstandig beslissingen inzake de alarmopvolging van het beveiligings- en klimaatsysteem van het Stadhuismuseum
- neemt in overleg met de directeur beslissingen inzake de verbetering van de beveiliging en de techniek in het Stadhuismuseum